

Gemeenten gaan eigen groene ambities niet halen

Windmolens tussen Heibloem en Egchel. – © Stefan Koopmans

Maastricht -

Te weinig windmolens en zonnepanelen: veel regio's hebben nog niet de helft van de beoogde duurzame energie opgewekt, blijkt uit een tussenrapportage. De regio Noord- en Midden-Limburg ligt op schema, maar Zuid-Limburg heeft pas 11 procent gerealiseerd. De provincie zit zelf de verduurzaming dwars.

onze verslaggevers

Donderdag 6 juli 2023 om 17:17

Er wordt hard gewerkt aan de realisatie van duurzame energie op land om de klimaatdoelen van 2030 te halen. Maar ook daarna blijft er nog veel extra groene elektriciteit nodig. Dat blijkt uit nieuwe voortgangsrapportages van de dertig energieregio's in Nederland, de zogenoemde RES'en. Met alleen de wind-, zon- en kernenergie waar nu aan gewerkt wordt, gaat het niet lukken om het uiteindelijke doel, Nederland klimaatneutraal, te halen.

De dertig energieregio's slagen er wel in om in 2030 ten minste 35 terawattuur aan duurzame energie op land op te wekken. Er zijn al veel zonne- of windparken aangelegd, in aanbouw, of in de vergunningsfase. Maar ze hebben een hogere eigen ambitie voor dat jaar van 55 terawattuur, en dat gaat waarschijnlijk niet gehaald worden. Vooral de stikstofproblematiek en de krapte op het elektriciteitsnet zijn hardnekkige problemen. Doordat de energievraag in Nederland groeit, betekent het niet behalen van die ambities dat langer meer fossiele brandstoffen zullen worden gebruikt.

Stikstofproblematiek

Veel regio's hebben nog niet de helft van hun beoogde duurzame opwekking gerealiseerd, heeft NRC uitgezocht. Bovendien zijn hun huidige plannen vaak onvoldoende om het doel te halen, of om daar zelfs maar bij in de buurt te komen. In de landelijke tussenrapportage geeft de helft van de regio's aan te verwachten haar eigen doelen te halen, de andere helft verwacht van niet. Geplande windmolenparken gaan niet door omdat vergunningen niet rondkwamen of lokaal verzet weerbarstig bleek. Ook het uitblijven van landelijke milieunormen voor windmolens speelt een rol. Bovendien remt de stikstofproblematiek de bouw.

Windmolen in Venlo. — © Stefan Koopmans

99 windturbines

De omvang van de resterende opgaven verschilt sterk per regio. Wie eerder begon en intensiever werk maakte van verduurzaming is beter op weg dan regio's die minder ambitieus waren en later begonnen. De regio Noord- en Midden-Limburg is voortvarend van start gegaan met grootschalige zon-op-dakprojecten, zonneweides, energielandgoed Wellsmeer in Bergen en diverse windmolenparken. De regio verwacht dat ze in 2030 wel 1,2 terawattuur duurzaam kan opwekken, al is er een kans dat het verstopte energienet voor vertraging zorgt.

Eén stokoud molentje

De RES-regio Zuid-Limburg presteert al jaren ondermaats, en zit pas op 11 procent van het doel van 1,3 terawattuur dat ze zelf stelde. In heel Zuid-Limburg staat slechts één stokoud windmolentje. De rechter heeft de bouw van een park met drie turbines in Holtum-Noord verboden omdat niet de juiste richtlijnen waren gebruikt om de gevolgen voor mens en natuur in kaart te brengen. De gemeente wacht nu op nieuwe omgevingsregels van het Rijk, maar ondertussen heeft de turbine-investeerder zich teruggetrokken.

Windmolens bij Ospeldijk. — © Jeroen Kuit

Einsteintelecoop

In Parkstad-Zuid staat de bouw van vier tot acht turbines on hold op last van de provincie, omdat gevreesd wordt dat ze trillingen zouden kunnen veroorzaken waar de gewenste Einsteintelecoop misschien last van zou kunnen hebben. Een steenworp verderop, aan de Duitse kant van de grens staat echter al jaren een trits windmolens. Of de Einsteintelecoop in Zuid-Limburg komt is nog niet duidelijk.

Rijksground

De hoop is nu gevestigd op grote stappen met OER (Opwek Energie op Rijksgrounden). Dat is een aanbod van de rijksoverheid om eigen gronden ter beschikking te stellen voor het opwekken van duurzame energie. Zuid-Limburg heeft aanvragen ingediend voor zonnepanelen of windmolens langs alle snelwegen in de regio (A2, A76 en A79), bij de sluis in Borgharen, het NS-perceel in Maastricht-Zuid nabij de A2, het voormalige ranggeerterrein van ProRail nabij Nuth en de terreinen van het ministerie van Defensie in Brunssum, nabij de Buitenring.